

ICOM MUZEJU ĒTIKAS KODEKSS

ICOM stūrakmens ir *ICOM Muzeju ētikas kodekss*. Tas nosaka profesionālās darbības minimālos standartus muzejiem un to darbiniekiem. Iestājoties ICOM organizācijā, tās biedri apņemas ievērot šo Kodeksu.

ICOM Profesionālās ētikas kodekss vienprātīgi tika pieņemts ICOM 15. Ģenerālajā asamblejā Buenosairesā, Argentīnā, 1986. gada 4. novembrī. Šis dokuments tika pārstrādāts ICOM 20. Ģenerālajā asamblejā Barselonā (Spānija) 2001. gada 6. jūlijā, kur to pārdēvēja par *ICOM Muzeju ētikas kodeksu*, un koriģēts 21. Ģenerālajā asamblejā Seulā (Korejas Republika) 2004. gada 8. oktobrī.

PREAMBULA

ICOM Muzeju ētikas kodeksu ir izstrādājusi Starptautiskā Muzeju padome. Tajā izklāstīti muzeju ētikas pamatprincipi, uz šo dokumentu atsaucas ICOM Statūti. Kodekss atspoguļo vispārējos principus, kādus apņēmusies ievērot starptautiskā muzeju sabiedrība. ICOM biedra statuss un ikgadējie ICOM biedra naudas maksājumi uzskatāmi par apliecinājumu apņēmībai ievērot šo *Kodeksu*.

ICOM *Muzeju ētikas kodekss* sniedz priekšstatu par muzeju darbības minimālajiem standartiem. Tas veidots kā principu kopums un papildināts ar vadlīnijām, kas atspoguļo vēlamo profesionālo praksi. Dažās valstīs minimālos standartus atsevišķās jomās nosaka likums vai citi valdības apstiprināti muzeju darbību reglamentējoši dokumenti. Citur minimālo standartu noteikšana un izvērtēšana notiek ar muzeju akreditācijas, reģistrācijas vai citu vērtēšanas programmu palīdzību. Valstis, kurās šādi standarti nav noteikti, var saņemt ieteikumus ICOM sekretariātā, ICOM Nacionālajā komitejā vai atbilstošā ICOM Starptautiskajā komitejā. *Kodekss* izmantojams arī kā pamats atsevišķu valstu vai ar muzeja darbību saistīto specializēto organizāciju ētikas kodeksu veidošanai.

ICOM Muzeju ētikas kodekss sākotnēji tika publicēts trijās ICOM oficiālajās valodās: angļu, franču un spāņu. ICOM atzinīgi vērtē *Kodeksa* tulkošanu citās valodās un ir izstrādājis tulkošanas pamatnostādnes, ko var iegūt ar Ģenerālsekretariāta starpniecību.

SATURS

IEVADS, autors Džefrijs Lūiss (*Geoffrey Lewis*)

ICOM MUZEJU ĒTIKAS KODEKSS

1. Muzeji saglabā, interpretē un popularizē cilvēces dabas un kultūras mantojumu
 - Institucionālais statuss
 - Materiālie resursi
 - Finanšu resursi
 - Personāls
2. Muzeji, kas uztur krājumu, pārvalda to sabiedrības un tās attīstības labā
 - Krājuma papildināšana
 - Izņemšana no krājuma
 - Krājuma aprūpe
3. Muzeji glabā primārās liecības pētnieciskos un izglītojošos nolūkos
 - Primārās liecības
 - Muzeja krājuma veidošana un izpēte
4. Muzeji sniedz iespējas dabas un kultūras mantojuma atzinīgai novērtēšanai, izpratnei un pārvaldībai
 - Izstādes un ekspozīcijas
 - Citi resursi
5. Muzeju glabātie resursi sniedz iespējas citiem publiskiem pakalpojumiem un piedāvājumiem
 - Priekšmetu identificēšanas pakalpojumi
6. Muzeji strādā ciešā sadarbībā ar kopienām, kuru mantojums veido muzeja krājumu un kurām tas kalpo
 - Krājuma izcelsme
 - Cieņa pret kopienām, kurām muzejs kalpo
7. Muzeji darbojas likumīgi
 - Tiesiskais regulējums
8. Muzeji darbojas profesionāli
 - Profesionālā rīcība
 - Interesu konflikti

TERMINU SKAIDROJUMS

I. MUZEJI SAGLABĀ, INTERPRETĒ UN POPULARIZĒ CILVĒCES DABAS UN KULTŪRAS MANTOJUMU

Princips: *Muzeji ir atbildīgi par materiālo un nemateriālo dabas un kultūras mantojumu. Pārvaldes institūcijas un citu ar muzeja stratēģisko vadību un darbības pārraudzību saistīto institūciju galvenais pienākums ir aizsargāt un popularizēt šo mantojumu, kā arī nodrošināt šim nolūkam nepieciešamos cilvēku, materiālos un finanšu resursus.*

INSTITUCIONĀLAIS STATUSS

1.1. Dokumentācijas nodrošināšana

Pārvaldes institūcijas pienākums ir nodrošināt, lai muzejam būtu ar vietējiem normatīvajiem aktiem saskaņots rakstiski publiskots nolikums, statūti vai cits dokuments, kurā skaidri noteikts muzeja juridiskais statuss, formulēta muzeja misija un minēts tā pastāvīgais un bezpeļņas raksturs.

1.2. Misijas formulējums, mērķi un politika

Pārvaldes institūcijai ir jāizstrādā, jāpublisko un savā darbībā jāvadās pēc formulētās muzeja misijas, mērķiem un politikas, ņemot vērā pārvaldes institūcijas lomu un sastāvu.

MATERIĀLIE RESURSI

1.3. Telpas

Pārvaldes institūcijas pienākums ir nodrošināt muzejam nepieciešamās telpas atbilstošā vidē muzeja misijā ietvertu muzeja pamatfunkciju veikšanai.

1.4. Pieejamība

Pārvaldes institūcijas pienākums ir nodrošināt muzeja un tā krājuma pieejamību ikvienam apmeklētājam regulāri un piemērotās diennakts stundās. Speciāla uzmanība jāpievērš apmeklētājiem ar īpašām vajadzībām.

1.5. Veselība un drošība

Pārvaldes institūcijas pienākums ir nodrošināt, lai attiecībā uz muzeja personālu un apmeklētājiem tiktu ievēroti oficiāli noteiktie veselības, drošības un pieejamības standarti.

1.6. Aizsardzība pret negadījumiem un postījumiem

Pārvaldes institūcijas pienākums ir izstrādāt un īstenot politiku, kas paredz apmeklētāju un personāla, krājuma un citu resursu aizsardzību pret dabas un cilvēku izraisītiem postījumiem.

1.7. Drošības prasības

Pārvaldes institūcijas pienākums ir nodrošināt pienācīgu krājuma aizsardzību pret zādzībām vai bojājumiem izstādēs, ekspozīcijās, darba telpās, krātuvē un transportēšanas laikā.

1.8. Apdrošināšana un valsts garantijas

Ja muzeja krājuma apdrošināšanai tiek izmantoti komercfirmu pakalpojumi, pārvaldes institūcijas pienākums ir nodrošināt, lai apdrošināšanas summa būtu adekvāta un līgums ietvertu muzeja krājuma priekšmetus, kas tiek transportēti vai deponēti, kā arī citus muzeja pārziņā esošus priekšmetus. Ja muzeja krājuma apdrošināšanu aizstāj valsts garantijas, tad ir nepieciešams paredzēt atbilstošu apdrošināšanu priekšmetiem, kuri nav muzeja īpašums.

FINANŠU RESURSI

1.9. *Finansējums*

Pārvaldes institūcijas pienākums ir nodrošināt pietiekamu finansējumu muzeja darbības nodrošināšanai un pilnveidošanai. Visi līdzekļi ir jāuzskaita profesionāli.

1.10. *Ienākumu nodrošināšanas un papildfinansējuma piesaistīšanas politika*

Pārvaldes institūcijai ir jābūt rakstiski formulētai politikai, pēc kuras vadoties nosakāms, kurus ieņēmumu avotus muzejs drīkst izmantot un no kuriem ārējiem avotiem drīkst pieņemt finansiālo atbalstu muzeja darbības nodrošināšanai. Neatkarīgi no finansējuma avota, muzejam ir jāsauglabā kontrole pār savu izglītojošo programmu, ekspozīciju un pasākumu saturu un integritāti. Ar ienākumu nodrošināšanu saistītas darbības nedrīkst negatīvi ietekmēt muzeja vai tā lietotāju noteiktos standartus (skatīt 6.6.).

PERSONĀLS

1.11. *Personāla politika*

Pārvaldes institūcijas pienākums ir nodrošināt, lai visas ar personālu saistītās procedūras tiktu veiktas saskaņā ar muzeja politiku un tiesību aktos noteiktajā kārtībā.

1.12. *Muzeja direktora vai vadītāja iecelšana amatā*

Muzeja direktors vai vadītājs ir vadošā persona muzejā, tāpēc, izvērtējot kandidatūru šim amatam, pārvaldes institūcijas pienākums ir pārliecināties, ka pretendents ir šī amata sekmīgai veikšanai nepieciešamās zināšanas un prasmes, tostarp atbilstošas intelektuālās spējas, profesionālās zināšanas un ētikas standartiem atbilstoša rīcība.

1.13. *Pieejamība pārvaldes institūcijai*

Muzeja direktoram vai vadītājam ir personiski jāatskaitās pārvaldes institūcijai un viņam jābūt tiešam kontaktam ar augstāko vadību.

1.14. *Muzeja personāla kompetence*

Muzeja rīcībā ir jābūt kvalificētam personālam, kura zināšanas kopumā nodrošina visu muzeja pienākumu izpildi. (Skatīt arī 2.19., 2.24. un 8. nodaļu.)

1.15. *Personāla kvalifikācijas celšana*

Ir jārada pienācīgas iespējas visa muzeja personāla tālākizglītbai un profesionālajai izaugsmei, lai tiktu veicināta darbaspēka efektivitāte.

1.16. *Ētiska rakstura konflikti*

Pārvaldes institūcija nedrīkst prasīt no muzeja personāla rīcību, kas ir pretrunā šim *Ētikas kodeksam* vai jebkuram citam nacionālajam tiesību aktam vai profesionālās ētikas kodeksam.

1.17. *Muzeja personāls un brīvprātīgie*

Pārvaldes institūcijai ir jābūt rakstiski formulētai brīvprātīgā darba politikai, kam jāveicina pozitīvas attiecības starp muzeja brīvprātīgajiem un algotajiem darbiniekiem.

1.18. *Brīvprātīgie un ētika*

Pārvaldes institūcijas pienākums ir nodrošināt, lai brīvprātīgie, veicot darbu muzejā un īstenojot privātās aktivitātes, pilnībā ievērotu *ICOM Muzeju ētikas kodeksu* un citus atbilstošos kodeksus un normatīvos aktus.

II. MUZEJI, KAS UZTUR KRĀJUMU, PĀRVALDA TO SABIEDRĪBAS UN TĀS ATTĪSTĪBAS LABĀ

Princips: *Muzeju pienākums ir veidot, saglabāt un pilnveidot savus krājumus, lai dotu ieguldījumu dabas, kultūras un zinātnes mantojuma saglabāšanā. Muzeju krājumi ir nozīmīgs sabiedrības mantojums, tiem ir īpašs juridiskais statuss un tos aizsargā starptautiski tiesību akti. Sabiedrības uzticībai ir raksturīgs pārvaldības jēdziens, kas ietver likumīgas īpašumtiesības, pastāvību, dokumentēšanu, pieejamību un atbildīgu izņemšanu no krājuma.*

KRĀJUMA PAPILDINĀŠANA

2.1. *Krājuma politika*

Ikvienu muzeja pārvaldes institūcijas pienākums ir pieņemt un rakstiski publiskot muzeja krājuma politiku, kurā raksturota krājuma papildināšana, saglabāšana un izmantošana. Politikai arī ir jāpaskaidro muzeja pozīcija attiecībā uz to mantojuma daļu, kas netiek katalogizēta, saglabāta un eksponēta (skatīt 2.7; 2.8).

2.2. *Likumīgās īpašumtiesības*

Nevienu objektu vai dabas paraugu nedrīkst pieņemt kā pirkumu, dāvinājumu, novēlējumu vai ieguvumu maiņas ceļā, ja muzejam nav pārliecības par šī priekšmeta likumīgu piederību priekšmeta piedāvātājam. Vietējo instanču izdotie apliecinājumi par likumīgām tiesībām uz īpašumu ne vienmēr garantē likumīgas īpašumtiesības.

2.3. *Izcelsmes un likumības pārbaude*

Ir jāpieliek visas pūles, lai pirms pieņemšanas muzeja krājumā ikviens priekšmets vai dabas paraugs, kas tiek piedāvāts pirkšanai vai kā dāvinājums, deponējums, novēlējums vai apmaiņas objekts, tiktu pārbaudīts, vai tas nav iegūts vai izvests nelikumīgi no tā izcelsmes valsts vai jebkuras starpniekvalsts, kurā tas varētu būt bijis iegādāts likumīgi (tas attiecas arī uz valsti, kurā atrodas muzejs). Ar pienācīgu rūpību ir jānoskaidro priekšmeta pilna vēsture kopš tā atrašanas vai radīšanas brīža.

2.4. *Objekti un dabas paraugi no nelikumīgi vai nezinātniski veiktiem lauka darbiem*

Muzejs nedrīkst papildināt krājumu ar priekšmetiem, ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka šie atradumi saistīti ar nelikumīgi vai nezinātniski veiktiem lauka darbiem vai tīšiem pieminekļiem, arheoloģisko un ģeoloģisko atradumu vietu, sugu un dabisko biotopu bojājumiem vai postījumiem. Tāpat priekšmetus nedrīkst pieņemt, ja tie ir iegūti slepus no zemes īpašnieka, zemes lietotāja vai attiecīgās juridiskās personas vai valsts iestādes.

2.5. *Kulturāli jutīgs materiāls*

Cilvēka mirstīgo atlieku kolekcijas un kolekcijas ar sakrālu nozīmi drīkst iekļaut muzeja krājumā tikai tad, ja tās var novietot drošā vietā un ievērojot pienācīgu cieņu. Tas jāveic saskaņā ar profesionālajiem standartiem un to kopienas locekļu, etnisko vai reliģisko grupu interesēm un uzskatiem, no kurām šie priekšmeti cēlušies, ja tas ir zināms (skatīt arī 3.7.; 4.3.).

2.6. *Aizsargājami bioloģiskie un ģeoloģiskie paraugi*

Muzejs nedrīkst pieņemt iekļaušanai krājumā bioloģiskus vai ģeoloģiskus paraugus, kas ir ievākti, pirkti vai citādi nonākuši īpašumā, pārkāpjot vietējos, nacionālos, reģionālos un starptautiskos tiesību aktus vai līgumus attiecībā uz savvaļas augu un dzīvnieku aizsardzību un dabas mantojuma saglabāšanu.

2.7. *Dzīvās dabas kolekcijas*

Ja krājumā ir dzīvi botāniskie vai zooloģiskie paraugi, īpaša uzmanība jāpievērš dabiskajai un sociālajai videi, no kuras paraugi iegūti, un jāievēro vietējie, nacionālie, reģionālie un starptautiskie tiesību akti un līgumi par savvaļas augu un dzīvnieku aizsardzību un dabas mantojuma saglabāšanu.

2.8. Funkcionējošas kolekcijas

Krājuma politikā var tikt atspoguļota muzeja attieksme pret funkcionējošu priekšmetu iekļaušanu krājumā ar mērķi saglabāt zināšanas par kādu kultūras, zinātnes vai tehnikas procesu, vai tādu objektu vai dabas paraugu komplektēšanu, kas paredzēti regulārai praktiskai izmantošanai izglītojošos nolūkos (skatīt arī 2.1.).

2.9. Krājuma papildināšana ārpus krājuma politikas ietvariem

Objektu vai dabas paraugu iekļaušana muzeja krājumā ārpus muzeja noteiktās politikas ietvariem ir pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos. Pārvaldes institūcijai ir jāņem vērā speciālistu profesionālais viedoklis un visu ieinteresēto pušu domas. Jāņem vērā izvērtējamā priekšmeta vai dabas parauga vērtība, tostarp tā nozīme kultūras un dabas mantojuma kontekstā, kā arī citu muzeju, kuri vāc šādus materiālus, ieinteresētība. Tomēr pat šādos gadījumos nav pieļaujama tādu objektu iekļaušana muzeja krājumā, kuriem nav likumīgu īpašumtiesību apliecinājuma (skatīt arī 3.4.).

2.10. Priekšmetu pieņemšana krājuma papildināšanai no pārvaldes institūcijas locekļiem vai muzeja personāla

Īpaši rūpīgi ir jāapsver piedāvājumi pieņemt iekļaušanai muzeja krājumā priekšmetus no pārvaldes institūcijas locekļiem, muzeja personāla vai šo personu ģimenes locekļiem vai citām pietuvinātām personām neatkarīgi no tā, vai tie tiek piedāvāti kā pirkums, ziedojums vai dāvinājums, saņemot nodokļu atlaides.

2.11. Pēdējās instances repozitorijs

Nekas no šajā *Ētikas kodeksā* paustā nedrīkst kavēt muzeju rīkoties kā pilnvarotam repozitorijam attiecībā uz dabas paraugiem un objektiem ar nenoskaidrotu izcelsmi, nelikumīgi ievāktiem vai atgūtiem objektiem, kā arī objektiem, kas atrasti teritorijā, pār kuru tam ir likumīga atbildība.

IZŅEMŠANA NO KRĀJUMA

2.12. Juridiskās vai citas pilnvaras priekšmetu izņemšanai no muzeja krājuma

Ja muzejam ir juridiskas pilnvaras izņemt priekšmetus no muzeja krājuma vai ja muzejs vēlas iekļaut krājumā citai institūcijai atsavinātus priekšmetus, to darot ir jāizpilda visi ar izņemšanu vai atsavināšanu saistītie juridiskie vai cita rakstura noteikumi un procedūras. Ja priekšmets ir nodots muzejam ar īpašiem nosacījumiem vai ierobežojumiem, tie ir jārespektē, izņemot gadījumus, kad skaidri redzams, ka šo nosacījumu stingra ievērošana ir neiespējama vai kaitē muzejam. Šādos gadījumos risinājums jāmeklē, ievērojot tiesiskās procedūras.

2.13. Izņemšana no muzeja krājuma

Objekta vai dabas parauga izņemšana no muzeja krājuma jāveic tikai tad, kad ir rūpīgi izvērtēta priekšmeta nozīme, saglabāšanas iespējas (atjaunojams vai neatjaunojams), juridiskais statuss un sabiedrības uzticības zaudēšanas iespējamība šādas rīcības rezultātā.

2.14. Atbildība par izņemšanu no muzeja krājuma

Lēmums par muzeja priekšmeta izņemšanu no krājuma jāpieņem muzeja pārvaldes institūcijai kopā ar muzeja direktoru un attiecīgās kolekcijas kuratoru. Īpaša kārtība var tikt noteikta funkcionējošām kolekcijām (skatīt 2.7.; 2.8.).

2.15. Rīcība ar priekšmetiem, kas izņemti no muzeja krājuma

Ikvienam muzejam ir jābūt izstrādātai politikai, kurā noteiktas pieļaujamās metodes priekšmeta neatgriezeniskai izņemšanai no muzeja krājuma, dāvinot to kā ziedojumu, nododot citai institūcijai, apmainot pret citu krājumam atbilstošu priekšmetu, pārdodot, veicot priekšmeta repatriāciju vai konstatējot tā neatgriezeniskus bojājumus, un kurā paredzēta neierobežotu īpašumtiesību nodošana attiecīgā priekšmeta saņēmējam. Ir jāsaglabā visa dokumentācija par ikvienu lēmumu, kas saistīts ar priekšmeta izņemšanu no krājuma un nodošanu citām institūcijām, kā arī pašu priekšmetu un tā izņemšanas procedūru. Ir stingri jāievēro prasība

izņemamo priekšmetu vispirms piedāvāt citiem muzejiem.

2.16. *Ieņēmumi par priekšmetiem, kas izņemti no muzeja krājuma*

Muzeja krājums tiek glabāts sabiedrības interesēs un ar to nedrīkst apieties kā ar realizējamu aktīvu. Nauda vai kompensācija, kas saņemta par objekta vai dabas parauga izņemšanu no muzeja krājuma un nodošanu citam īpašniekam, jāizmanto vienīgi krājuma vajadzībām, parasti – krājuma papildināšanai.

2.17. *No krājuma izņemto priekšmetu iegāde*

Nav pieļaujams, ka muzeja darbinieki, pārvaldes institūcijas locekļi, viņu ģimenes locekļi vai citi tuvinieki kļūtu par to priekšmetu īpašniekiem, kas izņemti no viņu atbildībā esošā muzeja krājuma.

KRĀJUMA APRŪPE

2.18. *Krājuma nepārtrauktība jeb kontinuitāte*

Muzeja pienākums ir izstrādāt un īstenot politiku, kas nodrošina muzeja krājuma (pastāvīgā vai pagaidu glabāšanā esošā) un ar to saistītās, pienācīgi dokumentētās informācijas pieejamību vispārējai lietošanai un nodošanu nākamajām paaudzēm tik labā un drošā stāvoklī, kādu var panākt, izmantojot šodienas zināšanas un resursus.

2.19. *Atbildības par krājumu deleģēšana*

Krājuma aprūpes profesionālie pienākumi ir jādeleģē personām ar atbilstošām zināšanām un iemaņām vai personām, kuru darbs tiek adekvāti kontrolēts (skatīt arī 8.11).

2.20. *Krājuma dokumentēšana*

Krājuma dokumentēšana jāveic atbilstoši vispārārtzītajiem profesionālajiem standartiem. Dokumentācijai ir jāietver pilns priekšmeta un ar to saistītās informācijas, tā izcelsmes, stāvokļa, apstrādes un pašreizējās atrašanās vietas apraksts. Šiem datiem ir jāglabājas drošā vietā un jābūt nodrošinātiem ar rezerves sistēmām, kas personālam un citiem likumīgiem izmantotājiem garantē piekļuvi informācijai.

2.21. *Aizsardzība pret katastrofām*

Īpaša uzmanība ir jāpievērš politikas izstrādei, lai pasargātu krājumu no postījumiem militāru konfliktu un citu cilvēku un dabas izraisītu katastrofu gadījumos.

2.22. *Krājuma un ar to saistītās informācijas drošība*

Muzeja pienākums ir kontrolēt, lai, nodrošinot informācijas par krājumu pieejamību sabiedrībai, netiktu izpausti privātpersonu sensitīvie dati un cita konfidenciāla informācija.

2.23. *Krājuma preventīvā saglabāšana*

Krājuma preventīvās saglabāšanas pasākumi ir svarīga muzeja politikas un krājuma aprūpes daļa. Viens no svarīgākajiem muzeja darbinieku pienākumiem ir izveidot un uzturēt krājuma priekšmetu saglabāšanai nepieciešamos apstākļus krātuvē, ekspozīcijās un to pārvietošanas procesā.

2.24. *Krājuma konservācija un restaurācija*

Muzeja pienākums ir vērīgi sekot līdzi krājuma stāvoklim, lai noteiktu, kad objektam vai dabas paraugam ir nepieciešama konservācija vai restaurācija un kvalificēta konservatora vai restauratora palīdzība. Galvenajam mērķim ir jābūt objekta vai dabas parauga stabilizācijai. Visas saglabāšanas procedūras ir jādokumentē, tām jābūt pēc iespējas atgriezeniskām, un visiem pārveidojumiem ir jābūt skaidri atšķiramiem no oriģinālā objekta vai dabas parauga.

2.25. Dzīvo dzīvnieku labklājība

Muzejam, kas uztur dzīvus dzīvniekus, ir jāuzņemas pilna atbildība par to veselību un labsajūtu. Tam ir jāizstrādā un jāievieš drošības noteikumi personāla un apmeklētāju, kā arī dzīvnieku aizsardzībai, ko apstiprinājis eksperts veterinārijas jomā. Ģenētisko modifikāciju gadījumā tām ir jābūt skaidri identificējamām.

2.26. Muzeja krājuma izmantošana privātās interesēs

Nav pieļaujama muzeja krājuma priekšmetu izsniegšana (pat ne īslaicīga) muzeja darbiniekiem un pārvaldes institūcijas locekļiem, viņu ģimenes locekļiem vai citām pietuvinātām personām personīgai lietošanai.

3. MUZEJI GLABĀ PRIMĀRĀS LIECĪBAS PĒTNIECISKOS UN IZGLĪTOJOŠOS NOLŪKOS

Princips: *Muzeja īpašais pienākums pret sabiedrību ir nodrošināt tā krājumā iekļauto primāro liecību saglabāšanu, pieejamību un interpretāciju.*

PRIMĀRĀS LIECĪBAS

3.1. Muzeja krājums kā primāro liecību kopums

Muzeja krājuma politikai ir skaidri jānorāda krājuma priekšmetu kā primāro liecību īpašā nozīme. Politiku nedrīkst noteikt, vadoties vienīgi pēc pašreizējām intelektuālām tendencēm vai pašreizējā muzeju lietojuma.

3.2. Krājuma pieejamība

Muzejam ir īpašs pienākums rūpēties par iespējami brīvu krājuma un ar to saistītās informācijas pieejamību, ņemot vērā ierobežojumus, kas jāievēro konfidencialitātes un drošības apsvērumu dēļ.

MUZEJA KRĀJUMA VEIDOŠANA UN IZPĒTE

3.3. Vākšanas ekspedīcijas

Muzejiem, kuri papildina krājumu ekspedīcijās, ir jāizstrādā akadēmiskajiem standartiem un attiecīgo nacionālo un starptautisko normatīvo aktu un līgumu nosacījumiem atbilstoša politika. Ekspedīcijām ir jānotiek, cienot un ņemot vērā vietējās sabiedrības viedokli, vides resursus un kultūras tradīcijas, kā arī centienus bagātināt kultūras un dabas mantojumu.

3.4. Primāro liecību ārkārtēja iekļaušana krājumā

Izņēmuma gadījumos priekšmetam, kuram trūkst informācijas par tā izcelsmi, var būt tik neatsverama zinātniska nozīme, ka sabiedrības interesēs būtu to saglabāt. Šāda priekšmeta iekļaušana muzeja krājumā būtu jāizlemj attiecīgās disciplīnas speciālistiem, norobežojoties no jebkādiem nacionāliem vai starptautiskiem aizspriedumiem (skatīt arī 2.11).

3.5. Pētnieciskais darbs

Muzeja personāla veiktajam pētnieciskajam darbam ir jānotiek saskaņā ar muzeja misiju un mērķiem, kā arī vispārātzītu juridisko, ētisko un akadēmisko praksi.

3.6. Destruktīvās izpētes metodes

Izmantojot destruktīvas analītiskās metodes, kuru rezultātā pētāmais objekts tiek bojāts, priekšmeta pastāvīgajā uzskaites dokumentācijā ir jāfiksē detalizēts analizējamā materiāla apraksts, analīzes gaitā iegūtie rezultāti un no tiem izrietošie pētījumi, tostarp publikācijas.

3.7. Cilvēku mirstīgās atliekas un materiāli ar sakrālu nozīmi

Cilvēku mirstīgo atlieku un priekšmetu ar sakrālu nozīmi izpētei jānotiek atbilstoši profesionālajiem standartiem un ņemot vērā ar priekšmetu izcelsmi saistītās sabiedrības, etniskās vai reliģiskās grupas, ja tās ir zināmas, intereses un uzskatus (skatīt arī 2.5.; 4.3.).

3.8. Tiesības uz pētniecības gaitā iegūto materiālu

Muzeja personālam, uzsākot materiāla gatavošanu prezentācijai vai ekspedīcijas gaitā iegūto rezultātu dokumentēšanu, ir jābūt līgumam ar muzeju, kas finansē šos pasākumus, kurā skaidri noteiktas visas tiesības attiecībā uz šo darbu.

3.9. Dalīšanās pieredzē

Muzeja profesijas pārstāvju pienākums ir dalīties zināšanās un pieredzē ar kolēģiem, pētniekiem un studentiem, kas darbojas atbilstošajā zinātnes sfērā. Viņiem ir jāciena un jāaplicina to speciālistu nopelni, no kuriem viņi ir mācījušies, kā arī jānodod iegūtās zināšanas par jaunajām metodēm un sasniegumiem tiem, kam tās varētu noderēt.

3.10. Sadarbība starp muzejiem un citām institūcijām

Muzeja personālam ir jāatzīst un jāveicina sadarbības un konsultēšanās nepieciešamība starp institūcijām ar līdzīgām interesēm un kolekcionēšanas praksi. Tas jo īpaši attiecas uz augstākās izglītības iestādēm un atsevišķām sabiedrisko pakalpojumu iestādēm, kurās pētnieciskās darbības rezultātā var veidoties nozīmīgas kolekcijas, kurām netiek garantēta ilgtermiņa drošība.

4. MUZEJI SNIEDZ IESPĒJAS DABAS UN KULTŪRAS MANTOJUMA NOVĒRTĒŠANAI, IZPRATNEI UN PĀRVALDĪBAI

Princips: *Svarīgs muzeju pienākums ir stiprināt muzeja izglītojošo lomu un piesaistīt arvien plašāku auditoriju no kopienas, kurai muzejs kalpo. Mijiedarbība ar attiecīgo kopienu un tās mantojuma popularizēšana ir neatņemama muzeja izglītojošā darba daļa.*

EKSPOZĪCIJAS UN IZSTĀDES

4.1. Ekspozīcijas, izstādes, un īpaši pasākumi

Ekspozīcijām un izstādēm – fiziskām vai digitālām – ir jābūt saskaņotām ar muzeja misiju, politiku un mērķiem. Tām nevajadzētu kompromitēt ne muzeja krājuma kvalitāti, ne tā pienācīgu aprūpi vai saglabāšanu.

4.2. Ekspozīciju interpretācija

Muzejam ir jānodrošina, lai izstādēs un ekspozīcijās piedāvātā informācija būtu pamatota, precīza un pasniegta ar atbilstošu cieņu pret pārstāvētajām ļaužu grupām vai uzskatiem.

4.3. Sensitīvā materiāla eksponēšana

Eksponējot cilvēku mirstīgās atliekas un priekšmetus ar sakrālu nozīmi, jālieto profesionālajiem standartiem atbilstošas metodes un, kur zināms, ar to izcelsmi saistītās kopienas locekļu, etniskās vai reliģiskās grupas intereses un uzskati. Šāds materiāls jāeksponē ļoti smalkjūtīgi un neaizskarot cilvēku pašcieņu.

4.4. Izņemšana no publiskās ekspozīcijas

Uz ar eksponēto materiālu saistītās kopienas lūgumu izņemt cilvēku mirstīgās atliekas un priekšmetus ar sakrālu nozīmi no publiski pieejamas ekspozīcijas jāreaģē nekavējoties, smalkjūtīgi un ar cieņu. Tāpat jāreaģē arī uz šāda materiāla atgriešanas lūgumiem. Muzeja politikā ir skaidri jānosaka procedūras reaģēšanai uz šāda rakstura lūgumiem.

4.5. Nezināmas izcelsmes materiālu eksponēšana

Muzejiem jāizvairās eksponēt vai kā citādi izmantot materiālus ar šaubīgu vai nezināmu izcelsmi. Ir jāapzinās, ka šādu materiālu eksponēšana vai citāda izmantošana var tikt uztverta kā kultūras vērtību nelegālas tirdzniecības atzīšana un atbalstīšana.

CITI RESURSI

4.6. Publikācijas

Jebkurā veidā publiskotai muzeja informācijai ir jābūt pamatotai, precīzai un jāatspoguļo pārstāvētās disciplīnas, sabiedrības grupas vai reliģijas uzskati. Muzeja publikācijām nevajadzētu raisīt šaubas par muzeja darbības kvalitāti.

4.7. Reprodukcijas

Veidojot krājuma priekšmetu replikas, reprodukcijas vai kopijas, muzejam ir jārespektē oriģināla integritāte. Uz visām šāda veida kopijām ir jābūt permanentam marķējumam ar norādi, ka šis priekšmets ir atdarinājums.

5. MUZEJU RESURSI SNIEDZ IESPĒJAS CITIEM PUBLISKIEM PAKALPOJUMIEM UN PIEDĀVĀJUMIEM

Princips: *Muzejos tiek izmantotas visdaudzveidīgākās specialitātes, prasmes un fiziskie resursi, kuru pielietojums pārsniedz muzeju robežas. Tas var veicināt resursu koplietošanu vai tādu pakalpojumu sniegšanu, kas papildina muzeja piedāvājumu. Šie pakalpojumi ir jāorganizē tā, lai tie nediskreditētu muzeja misiju.*

PRIEKŠMETU IDENTIFICĒŠANAS PAKALPOJUMI

5.1. Nelegāli vai nelikumīgi iegūtu priekšmetu identificēšana

Ja muzejs piedāvā priekšmetu identificēšanas pakalpojumus, tad šie pakalpojumi jāorganizē tā, lai muzejs nekādā veidā – ne tieši, ne netieši – negūtu labumu no šiem pakalpojumiem. Ja ir pārliecība vai aizdomas, ka priekšmets ir iegūts, pārvietots, ievests vai izvests nelegāli vai nelikumīgi, tā identificēšanas un autentiskuma noteikšanas rezultātus nedrīkst publiskot, pirms nav informētas attiecīgās institūcijas.

5.2. Autentificēšana un novērtēšana (vērtības noteikšana)

Vērtība var tikt noteikta muzeja krājuma apdrošināšanas vajadzībām. Citos gadījumos priekšmetu monetāro vērtību drīkst noteikt tikai tad, ja ir saņemts oficiāls lūgums no cita muzeja vai kompetentas juridiskās, valsts vai citas publiskās institūcijas. Ja priekšmets interesē muzeju kā labuma guvēju, tad novērtējums jāveic neatkarīgai personai vai institūcijai.

6. MUZEJI STRĀDĀ CIEŠĀ SADARBĪBĀ AR KOPIENĀM, KURU MANTOJUMS VEIDO MUZEJA KRĀJUMU UN KURĀM TAS KALPO

Princips: *Muzeja krājums atspoguļo to kopienu kultūras un dabas mantojumu, no kurām tas ir iegūts. Tādējādi tam ir iezīmes, kas nav parastam īpašumam, tostarp cieša saistība ar nacionālo, reģionālo, vietējo, etnisko, reliģisko vai politisko identitāti. Tāpēc ir svarīgi, lai muzeja politika atsaucīgi reaģētu uz šo situāciju.*

KRĀJUMA IZCELSME

6.1. Sadarbība

Muzejiem jāveicina zināšanu, dokumentācijas un krājuma apmaiņu ar priekšmetu izcelsmes valstu vai kopienu muzejiem un kultūras institūcijām. Būtu jāizpēta iespējas sadarboties ar muzejiem valstīs vai teritorijās, kuras zaudējušas nozīmīgu sava kultūras un dabas mantojuma daļu.

6.2. Kultūras vērtību atgriešana

Muzejam ir jābūt gatavam uzsākt dialogu par kultūras vērtību atgriešanu to izcelsmes valstij vai tautai. Šim procesam jābūt objektīvam, balstītam uz zinātniskiem, profesionāliem un humāniem principiem, ievērojot vietējo, nacionālo un starptautisko likumdošanu, vēlams valdību vai politiskā līmenī.

6.3. Kultūras vērtību restitūcija

Ja kultūras vērtību izcelsmes valsts vai tauta vēlas panākt priekšmetu vai dabas paraugu restitūciju, pierādot, ka šie priekšmeti ir eksportēti vai citādā veidā pārvietoti, pārkāpjot starptautisko un nacionālo konvenciju principus, un ka tie ir attiecīgās valsts vai tautas kultūras vai dabas mantojuma daļa, tad muzejam, ja tas ir juridiski rīcībspējīgs, ir jāspēr tūlītēji un atbildīgi soļi, lai sadarbotos šo priekšmetu atgriešanā.

6.4. Kultūras objekti no okupētajām valstīm

Muzejiem vajadzētu atturēties no okupēto teritoriju kultūras objektu pirkšanas vai ieguves un pilnībā ievērot visus kultūras un dabas materiālu importu, eksportu un pārvietošanu regulējošos likumus un konvencijas.

CIEŅA PRET KOPIENĀM, KURĀM MUZEJS KALPO

6.5. Mūsdienu kopienas

Ja muzeja darbība ir saistīta ar mūsdienu kopienu un tās kultūras mantojumu, krājuma papildināšanai jānotiek vienīgi, balstoties uz informētu un vienprātīgu lēmumu, nepieļaujot objektu īpašnieku vai informācijas sniedzēju ļaunprātīgu izmantošanu. Iesaistītās kopienas vēlmēm ir izšķiroša nozīme.

6.6. Kopienas pasākumu finansēšana

Meklējot finansējumu mūsdienu kopienu iesaistošiem pasākumiem, nedrīkst kompromitēt šīs sabiedrības grupas intereses (skatīt 1.10.).

6.7. Mūsdienu kopienu kolekciju izmantošana

Mūsdienu kopienu kolekciju izmantošana muzejos prasa cieņas ievērošanu pret šo kopienu, tās tradīcijām un kultūru. Šādas kolekcijas būtu jāizmanto, lai sekmētu cilvēku labklājību, sociālo attīstību, toleranci un cieņu, atbalstot dažādus sociālos slāņus aptverošu, daudzkulturālu un daudzvalodīgu izpausmi (skatīt 4.3.).

6.8. Kopienas atbalsta organizācijas

Muzejam būtu jārada labvēlīga vide kopienas atbalsta iegūšanai (piemēram, Muzeja draugu kopas un citu atbalsta grupu izveide), atzinīgi jānovērtē šo organizāciju ieguldījums un jāsekmē harmonisku attiecību veidošanās starp kopienu un muzeja personālu.

7. MUZEJI DARBOJAS LIKUMĪGI

Princips: Muzeju darbībai pilnībā jāatbilst starptautiskās, reģionālās, nacionālās un vietējās likumdošanas prasībām un līgumu saistībām. Turklāt pārvaldes institūcijai būtu jāievēro visas juridiskās saistības un nosacījumi, kas attiecas uz jebkuru muzeja, tā krājuma un darbības aspektu.

TIESISKAIS REGULĒJUMS

7.1. Nacionālā un vietējā likumdošana

Muzejam ir jāievēro nacionālie un vietējie likumi un noteikumi un jārespektē citu valstu likumdošanas prasības, ja tās ir saistošas muzejam.

7.2. Starptautiskā likumdošana

Muzeja politiku veidojot, ir jāņem vērā šādi starptautiskie likumdošanas akti, kas uzskatāmi par standartu, interpretējot *ICOM Muzeju ētikas kodeksu*:

- UNESCO konvencija par kultūras vērtību aizsardzību militāra konflikta gadījumā (Hāgas konvencijas 1954. gada Pirmais protokols un 1999. gada Otrais protokols);
- UNESCO konvencija par kultūras vērtību nelikumīga importa, eksporta vai pārvietošanas aizliegšanu (1970);

- Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (1973);
- ANO konvencija par bioloģisko daudzveidību (1992);
- UNIDROIT konvencija par zagtajiem un nelegāli eksportētajiem kultūras priekšmetiem (1995);
- UNESCO konvencija par zemūdens kultūras mantojuma aizsardzību (2001);
- UNESCO konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (2003).

8. MUZEJI DARBOJAS PROFESIONĀLI

Princips: *Muzeja profesijas pārstāvju pienākums ir ievērot vispāratzītos standartus un likumus un vairo savas profesijas cieņu un godu. Viņiem vajadzētu pasargāt publiku no nelikumīgas vai neētiskas profesionālās rīcības un izmantot ikvienu iespēju informēt un izglītēt sabiedrību par muzeja profesijas mērķiem, uzdevumiem un centieniem, lai sekmētu sabiedrības izpratni par muzeju ieguldījumu sabiedrības dzīvē.*

PROFESIONĀLĀ RĪCĪBA

8.1. Atbilstošo likumdošanas aktu pārzināšana

Visiem muzeja profesijas pārstāvjiem būtu jāievēro attiecīgie starptautiskie, nacionālie un vietējie tiesību akti un jāpārzina savi amata pienākumi. Viņiem būtu jāizvairās no situācijām, ko varētu uzskatīt par nepiemērotu rīcību.

8.2. Profesionālā atbildība

Muzeja profesijas pārstāvjiem ir pienākums rīkoties saskaņā ar attiecīgā muzeja politiku un iekšējo kārtību. Tomēr viņi var iebilst pret praksi, kas uzskatāma par kaitējumu muzejam, muzeja profesijai vai profesionālās ētikas jautājumiem, savus iebildumus pamatojot.

8.3. Profesionālā rīcība

Svarīgs profesionālais pienākums ir lojāla izturēšanās pret kolēģiem un darba devējiem, kam jābalstās uz profesionālās ētikas pamatprincipiem. Šiem principiem ir jāatbilst *ICOM Muzeju ētikas kodeksa* noteikumiem, kā arī citiem kodeksiem un politikām, kas attiecas uz muzeja darbu.

8.4. Akadēmiskā un zinātniskā atbildība

Muzeja profesijas pārstāvjiem ir jāveicina ar krājumu saistītās informācijas izpēti, saglabāšanu un izmantošanu. Tādēļ viņiem vajadzētu atturēties no jebkādam darbībām vai apstākļiem, kas varētu izraisīt šādu akadēmisko vai zinātnisko datu zudumu.

8.5. Nelikumīga tirdzniecība

Muzeja profesijas pārstāvjiem ne tieši, ne netieši nevajadzētu atbalstīt nelikumīgu tirdzniecību ar dabas vai kultūras vērtībām vai to pārvietošanu.

8.6. Konfidencialitāte

Muzeja profesijas pārstāvju pienākums ir aizsargāt darba gaitā iegūto konfidenciālo informāciju. Konfidenciāla ir arī informācija par priekšmetiem, kas tikuši iesniegti muzejam identificēšanai, tāpēc tā nav publiskojama vai izpaužama citai institūcijai vai personai bez īpašnieka pilnvarojuma.

8.7. Muzeja un kolekciju drošība

Muzeja profesijas pārstāvjiem ir liegts izpaust informāciju nepiederošām personām par muzeja drošību vai privātajām kolekcijām un atradumu vietām, kas apmeklētas, pildot darba pienākumus.

8.8. Izņēmumi konfidencialitātes ievērošanā

Muzeja juridiskais pienākums ir palīdzēt policijai vai citām atbildīgām institūcijām, ja tiek veikta izmeklēšana par zagtu, nelikumīgi iegūtu vai pārvietotu īpašumu.

8.9. *Personiskā neatkarība*

Kaut arī profesijas pārstāvji zināmā mērā ir personiski neatkarīgi, viņiem ir jāapzinās, ka ne viņu privātā darbība, ne profesionālās intereses nav pilnībā nodalāmas no muzeja, kurā viņi strādā.

8.10. *Profesionālās attiecības*

Muzeja profesijas pārstāvji veido darba attiecības ar daudzām personām muzejā, kurā viņi strādā, un ārpus tā. Tiek sagaidīts, ka viņu profesionālie pakalpojumi tiek sniegti efektīvi un augstā līmenī.

8.11. *Profesionālās konsultācijas*

Profesionālais pienākums ir konsultēties ar citiem kolēģiem muzejā vai ārpus tā, ja muzejā pieejamās zināšanas ir nepietiekamas objektīva lēmuma pieņemšanai.

INTEREŠU KONFLIKTI

8.12. *Dāvanas, pakalpojumi, aizdevumi un citi personiskie labumi*

Muzeja darbinieki nedrīkst pieņemt dāvanas, pakalpojumus, aizdevumus vai citus personiskus labumus, kas var tikt piedāvāti sakarā ar viņu pienākumiem muzejā. Reizēm profesionālā pieklājība var ietvert dāvanu pasniegšanu un saņemšanu, taču tai vienmēr jānotiek muzeja vārdā.

8.13. *Ārpusdarba un biznesa intereses*

Muzeja profesijas pārstāvjiem, neraugoties uz zināmu personisko neatkarību, ir jāsaprot, ka ne viņu privātais bizness, ne profesionālās intereses nevar tikt pilnībā nošķirtas no muzeja, kurā viņi strādā. Viņi nedrīkst strādāt citu algotu darbu vai uzņemties līgumdarbu ārpus muzeja, ja tas ir pretrunā vai to var uzskatīt par pretēju muzeja interesēm.

8.14. *Darījumi ar dabas un kultūras mantojumu*

Muzeja profesijas pārstāvjiem nevajadzētu ne tieši, ne netieši piedalīties darījumos (pirkšanā vai pārdošanā peļņas nolūkos) ar dabas un kultūras mantojumu.

8.15. *Sadarbība ar tirgotājiem*

Muzeja profesijas pārstāvji nedrīkst pieņemt nekādas dāvanas, viesmīlības izpausmes vai jebkāda veida atlīdzību no dīlera, ūtrupnieka vai citas personas kā pamudinājumu iegādāties vai atsavināt muzeja priekšmetus, veikt vai atturēties no kādas oficiālas darbības uzsākšanas. Turklāt muzeja profesijas pārstāvji nedrīkst ieteikt konkrētus dīlerus, ūtrupniekus vai novērtētājus sabiedrības locekļiem.

8.16. *Privātā kolekcionēšana*

Muzeja profesijas pārstāvjiem nevajadzētu konkurēt ar muzeju, kurā viņi strādā, ne priekšmetu iegādē, ne arī kādā citā sfērā, kas saistīta ar viņu kā privātkolekcionāru interesēm. Jautājumā par privāto kolekcionēšanu starp muzeja speciālistu un muzeja pārvaldes institūciju ir jānoslēdz vienošanās, kas precīzi jāievēro.

8.17. *ICOM nosaukuma un logo izmantošana*

Organizācijas nosaukumu, tās akronīmu un logotipu nedrīkst izmantot, lai reklamētu vai atbalstītu kādu darbību vai produktu peļņas nolūkos.

8.18. *Citi interešu konflikti*

Jebkura cita interešu konflikta gadījumā starp individu un muzeju noteicošās ir muzeja intereses.

TERMINU SKAIDROJUMS

Vērtības noteikšana (<i>Appraisal</i>)	Priekšmeta vai dabas parauga autentiskuma noteikšana un novērtēšana (cenošana). Atsevišķās valstīs termins tiek lietots muzejam piedāvāto dāvinājumu neatkarīgai novērtēšanai nodokļu atlaižu noteikšanas nolūkos.
Interesešu konflikts (<i>Conflict of interest</i>)	Personisku jeb privātu interesešu pastāvēšana, kas rada interesešu sadursmi darba situācijā, tādējādi liedzot vai šķietami traucējot objektīvu lēmumu pieņemšanu.
Konservators-restaurators (<i>Conservator-Restorer</i>)	Muzeja darbinieks vai neatkarīgi praktizējošs speciālists, kurš ir tiesīgs veikt kultūras vērtību tehnisko izpēti, saglabāšanu, konservāciju un restaurāciju. Plašāku informāciju skatīt <i>ICOM News</i> 39. sēj., Nr.1 (1986), 5., 6. lpp.
Kultūras mantojums (<i>Cultural heritage</i>)	Ikviens priekšmets vai ideja (koncepts), kas atzīta par estētiski, vēsturiski, zinātniski vai garīgi nozīmīgu vērtību.
Darījums (<i>Dealing</i>)	Priekšmetu pirkšana vai pārdošana privātās vai institūcijas interesēs.
Padziļināta pārbaude; Likumības pārbaude; Pienācīga rūpība (<i>Due dilligence</i>)	Prasība pielikt visas pūles, lai noskaidrotu faktus pirms lēmumu pieņemšanas, īpaši, nosakot muzeja krājuma papildināšanai piedāvātā priekšmeta izcelsmes avotu un vēsturi pirms tā pieņemšanas muzeja krājumā vai izmantošanas muzejā.
Pārvaldes institūcija (<i>Governing body</i>)	Personas vai organizācijas, kuras muzeja juridiskajos aktos ir noteiktas kā atbildīgās par muzeja uzturēšanu, stratēģisko attīstību un finansēšanu.
Papildfinansējuma piesaistes pasākumi (<i>Income-generating activities</i>)	Pasākumi, kuru mērķis ir nest finansiālu labumu jeb ienākumus muzejam.
Juridiskas īpašumtiesības (<i>Legal title</i>)	Juridiskās tiesības uz īpašumu attiecīgajā valstī. Dažās valstīs šīs tiesības var tikt piešķirtas, tomēr izrādīties nepietiekamas, lai izpildītu likumības pārbaudes prasības.
Minimālie standarti (<i>Minimum standard</i>)	Standarti, uz kuru sasniegšanu būtu jātiecas ikvienam muzejam un muzeja darbiniekam. Dažas valstis ir noteikušas savus minimālos standartus.
Muzejs* (<i>Museum</i>)	Muzejs ir pastāvīga, publiski pieejama bezpeļņas institūcija, kas kalpo sabiedrībai un tās attīstībai un kas iegūst, saglabā, pēta, popularizē un eksponē materiālo un nemateriālo cilvēces un vides mantojumu, lai sekmētu sabiedrības izglītību, pētniecību un sniegtu emocionālu baudījumu.
Muzeja profesijas pārstāvis* (<i>Museum professional</i>)	Muzeja profesijas pārstāvji ir muzeju un institūciju, kas saskaņā ar ICOM Statūtu 3. paragrāfa pirmo un otro daļu ir kvalificējas kā muzeji, darbinieki, kā arī personas, kuru profesionālā pamatdarbība ir pakalpojumu, zināšanu un kompetences nodrošināšana muzejiem un muzeju kopienai.
Dabas mantojums (<i>Natural heritage</i>)	Jebkura dabiska lieta, parādība vai jēdziens, kas tiek uzskatīts par zinātnisku vērtību vai garīgo manifestāciju.

Bepeļņas organizācija (<i>Non-profit organisation; Not for profit organisation</i>)	Likumīgi nodibināta korporatīva vai nekorporatīva organizācija, kuras ienākumus (ieskaitot pārpalikumu jeb peļņu) izmanto vienīgi šīs organizācijas pastāvēšanas un darbības nodrošināšanai.
Izcelsme; Pirmavots (<i>Provenance</i>)	Priekšmeta pilna vēsture un informācija par īpašumtiesībām no tā atrašanas vai radīšanas brīža līdz šai dienai, pēc kuras var noteikt priekšmeta autentiskumu un īpašumtiesības.
Likumīgas īpašumtiesības (<i>Valid title</i>)	Neapstrīdamas īpašumtiesības, ko apliecina priekšmeta pilna vēsture kopš tā atrašanas vai radīšanas brīža.

* Jāatzīmē, ka termini „muzejs” un „muzeja profesijas pārstāvis” ir tādi, kādi tie ir ICOM statūtos, kas pieņemti ICOM ārkārtas Ģenerālajā asamblejā Milānā (Itālija), kura notika 2016. gada 9. jūlijā.